

Pridplata na čitlu god. 3 for., na pol. god. 1 for. 50 nov., na četvert. 75 nov.
Za Srbiju 80, 15, 7 1/4 groša. Izlazi svake Nedjelje jedamput.

U svaku svačkovrštnu predmetu molimo na uredništvo uputiti.
Neprijateljima neprimamo

God. III. U Kalači

U Četvrtak 13. Lipnja 1872.

Broj 24.

NASIM POŠTOVANIM ČITAOCEM.

Koncem ovog mjeseca izteče pola ove godine, časť nam je zamoliti rodoljubnu bratju : da se požure predplatu na drugu polu što prije poslati, da se u štampanju Lista ravnati uzmožemo, jerbo nam ni jedan novčić ne priosta je, da bi ga mogli badava potrošiti. Naši pokrovitelji neka ne žale trudu, prostim čitaocem u poštarSKI poslovi pripomoći.

Uredništvo.

KORTEŠKA PJESMA.

Ovi dana slučajno mi došla u ruke nika korteška pjesma, u bunjevačkom jeziku složena, na slavu i diku kandidata takog okružja gdje su birači većinom magjari, al ima i nimačah i slavenah.

Kad je o tom razgovor kako valja u škuli diecu učiti, sveće strane i u crkvi pridikovati, onda u svem ovom okolišu neima čovjeka drugog jezika van magjarskog. Ko bi želio da se i u seonskoj kući slavianski, piše, toga bi valjda izagnali, naravno, da je to ovako samo po slaviane jerbo je nimač pametan, on osića da je u svom selu gospodar, nepita nikog, već u seonskoj kući piše nimački i u škuli uči nimački, pak ga ni glava nije zabolila.

No al ima vremena kada se oderci aristokracije, one aristokracije, koja je u ovih selih jezik slavianski svezom neznanosti uvezala, postaraju da što i ovi u svojem jeziku dobiu, tako ti je vrijeme, kada se kortešovanje za izbor saborskog poslanika odpočme, kako baš i sad živimo. Dakle porodila se jedna bunjevačka korteška pjesma. Ni mi je volja o tom razgovarat, hoćel se snjome Vila Bunjevačka gdje pročitati, niti o tom dali je junak o kom pjesnik grokti dostojan da ga bu-

njevački jezik opiva. Neću ni to da razabiram hoćel se Bogu dopadat, uzklik „Bog ga živio!“

Jedno je Samo što sam ljubopitan pogoditi, kakva je mogla biti ona važna stvar, koja je pjesnika da pjeva, a ovaj puk da odpjeva na to veselje uzbudila.

Kad je gorko progonstvo prva tristaletja gonilo kršćjane, onda kad su ih na zabavu poganah u cirkusu lavi kasapili, kada su im vatrenim klištam živo tielo razkidavali, ako im u strašnih muka pogled uočio cara nasladjuju eć se na njihovima mukama, bila im stroga dužnost da uzkliknu „Ave Cesar — zdrav bio Care.“

Hvala Bogu i ustavu ugarskom slaviane nitko neprogoni, naše tielo nitko nekasapi, ipak ako se zakon ne promiene, ako se narodnostima njihovo naravno pravo nepovrati, sigurno je da će u sried one slobode, koju ovaj korteški pjesnik opivava, slaviani tako propadat, ko one muve u jesen, koje nitko nedira, ipak poginu, buduće im zrak nije prijatan; propastćemo jerbo ako pomislimo na stanje naše pouke i crkvene i škulske, jezik nam se ukazuje ko zarobljenik u tamnici, ko ga su guste tmine obkolile.

Skoro će nastat vrijeme pak nećemo imat od naše krvi popovah, a ono je već tu kad neimamo naši meštrovah i učiteljah.

Bratjo! ako nije svaka kapčica krvi slavianske iz vašeg srea izamrla, ako nije duh slavianstva, iz vaših grudih izdahnio, razaberite se, i bio taj kandidat ko mu drago, stanite prid njeg, pak recite : evo nas iz slavenski selah, koji te kanimo uzdići na poslaničku stolicu al želimo : da braniš pravo naše narodnosti, da izidješ na mejdan kad se o tom rieć povede pak izkreno i odljučno zahtivaš : da se u seonskoj kući našim jezikom piše i govori, da se u škuli naša dieca našim jezikom uče, da se naući u preparandii i gimnasiumu i u našem jeziku pridaju jerbo ako je istina da...

magjarskom jeziku najlakše shvate nauke, mora ta istina i po nas slaviane vladati.

Ako je istina da magjarski puk valja magjarski ravnati suditi, u crkvi i škuli učiti, istina mora biti, da ravnatelj, sudac, barem mora svoje naredbe, i izreke slavianu u slavianskom jeziku izdavati, pop i učitelj u tom jeziku nauke pridavati, dakle da i ovi svi moraju slavianski jezik, kao i magjarski naučiti.

Stanite prid njegov pak kažite neka izadje na mejdan i neka ište da se već i nama katolikom izda ona autonomia koja je zato osnovana : da mi sami naše crkvene i škulske poslove uređivamo, da kad Protestanti već od davni vremena uživaju autonomiju, kad su je dobili i Srbliji i Rumani, kad su je podielili i židovom, zašto mi katolici da nosimo državni jaram u poslovi škulski i crkveni, da našim dobrom razpolaze po volji onaj ministar, koji je danas slučajno katolik, a sutra već može biti i židov.

Premda je u sve druge stvari obće Samouprava uvedena, želimo i zahtivamo : da se ova i u crkvene i škulske stvari uvede, da znamo šta je naše pravo, kad osićeamo šta je naše dužno. Kad nećemo da u stvari naši bratjah upliv ni najmanji imamo koji nisu snama jedne viere, nemislamo da bi oni želili u naše se pačati, buduć na to neimaju prava ni po Bogu ni po čovjeku. Radi toga netrpimo : da nam na vrat nabace tako zvanu ženitbu gradjansku, koja bi razkalašenost u častne haljine zakonite ženitbe obukla, da što sigurnie može dospiti do sgrade čudorednosti obitelske, i tu podkopat : da nas u poganluk strovali.

Mi netrpimo da nam iznevjere škole našoj crkvi i vieri. Košto je duša s tielom tako želimo da u svezi obstane škula s crkvom; one škole koje nisu katoličke nisu kalvinske nisu židovske moraju biti poganske, a to mislimo da ni židov ni kalvin ne želi da mu se dieca napajaju duhom poganskim.

Vi dakle bratjo! ako nećete da ovo naložite vašem poslaniku, ako od njegov nezahitvate : da pod vedrim nebom ogoljenom glavom na svoje domorodsko poštenje, vama obeća : da će sve kako rekosmo od sabora iskati riečom : da će za sve narodnosti naravno pravo jezika i obraženosti, da će za svaku vieru ustavnu slobodu, dakle i za katolike autonomiu iskati i zahtivati, onda vi niste Slaviani, onda vi niste katolici. Žao mi je al moram izkazati : da o svem tomu ni rieči nenalazim i zato neznam zašto se radujete zašto se veselite, baš ko onaj do krvi kasapljen kršćjanin nije znao, zašto je uzkliknuo, Ave caesar!

Zar vam se srce razveselilo što je ovaj korteški pjesnik slobodu napomenio, istinaje, da je sloboda vriedna, da je veselo uživamo, al ustavna sloboda za nas kano gradjane već stoji ustanovljena. Jedno je što nas žalosti što ova ustavna sloboda nije na sve jezike podjednako iztegnuta, i što ustavna samouprava, nije i po katolike osnovana. Ovo je što bi nas moglo obradovat. Koji kandidat ovo nama neobećaje nije naš, nemojmo za njegov glasovat, i ako takog neimamo nemojmo ni jednom naš votum dat neka nas neosvadjaja naša sviest : da smo glasom našim takva pomagali, kojije krojio zakone po slaviane i po vieru katoličku neprijatne. Vi bratjo recite da vi niste samo onda slaviani, kada valja korteške pjesme pivati.

Viste prvo vazda katolici, i zato hoćete da vam se vjera u crkvi i škuli u vašem jeziku širi, da nije vaš jezik u crkvi i škuli kano siročje, koje se raduje, ako ga tko po glavi pogladi, već ko sin vlastita oca, koji se u svojem rođenom kod kuće osiće.

Vi kažite : da ste uvijek slaviani dakle želite da vam se poslovi u seonskoj kući vašim jezikom razpravljaju, da vas oblasti vašim jezikom sude i upravljaju. Drugčie ova jedna korteška pjesma, bitiće vam kao ona na grobu odpišana.

D O P I S I.

Z o m b o r , 10. Svib. Plemeniti Gospodine nemojte

mi zamiriti, što vam opet na vrata dolazim, znate ovaki ljudi kakav sam ja boje se i svojeg osina. Ako bi oni naši vodje razaznali da ja pišem vama, nebi mogo oyde mirovat, jel ovde neima učene glave, u kojoj bi se začela misao : da bi valjalo već i drugo štogod radit, ne jednako i jedino o razdruženju, i razdraženju Srbaljah i Bunjevaca. Već mnogo i mnogo godinah, kako naši vodje nenose drugo u glavi, već kako će ove dvie grane jednog stabla, dalje i dalje od-tisnuti, da ono Somboru ništa nebi prudilo, ako bi se stablo razcepilo, time oni netaru svoje glave, jerboje sva i jedina njihova nakana, da od Sombora načine magjarsku varoš, pak na to nas bunjevce porabe, naravno ovake stvari nekažu ni jednom bunjevcu, imali smo ovog postupanja primer o novih biranjih naših duhovnih pastirah, ili gradjanskih činovnikah.

Nama jedino na jezik stavljaju, koj kakva sablazna imena, kojima se ogorčava bunjevac proti srbliju, malom iznimkom tako je i kod njih, i ovakom postupanju valja jedino zapisat : da Sombor ništa nije steko što bi za jednu varoš plodonosno bilo. Po našim vodjam sigurno ni željeznička pruga nebi se k Zomboru privila, da to nije novčana zadruge željezničke korist iziskavala.

Da je druga varoš ono 30—40 hiljada forinata imala u ruki, koje je naša varoš imala već prije 30 godinah, davno bi ih u koristne zavode uložila dočim sigurni možemo biti, da ova suma kod nas nije narasla.

Tu se uvik istiravala nika pravda koja je nekojim žepove punila, a drugima sgodnom prilikom bivala da se repuše po Pešti i Beču, na obći trošak.

Ja prostom glavom to mislim : da bi i po srblije i po madjare koristnie bilo : da se uzporazumimo, da se smetne ona jalova nakana, da se Sombor magjarisuje, buduć muje većina slavianska jezika, i da se nastojanje okrene umnožanju onih zavodah, koji bi duševne i tvarne sile sporile u ovoj varoši; onda bi se sigurno pleme slaviansko al i magjarsko oporavljalo : dočim sada, samo se švabo i židov goji. Ja doduše nemrzim ni ovog ni onog, al bi mi ipak dražie bilo : da možem reći da ovu liepu kuću zidja jedan slavian ili magjar, nego što svakdi moram reći da je zidja švabo ili židov, molim da me dobro razumite, ja bi to ne zato volio : što nebi rad bio da i ovi žive, već što sam izkusio: da židov i švabo miluje svoj polog u slaviansko gnuzdo ulagat, pak di se on spori, tamo se slavian koreni, a Bog nije zapovidio, da boljma ljubimo izkrujena no sebe, već samo kako sebe. Dakle neka živi i švaba i židov, al neka evati slavian. Radi toga kad znadem : da bunjevac Srbu a Srbini bunjevcu niti hoće niti može nahuditi, pravo samoubojstvo bi bilo, ako bi želio da bunjevac i srbini jedan proti drugomu mržnju kljuje. Ja dakle mislim da su ovi naši vodje zasliepili, pak nevide : da svoj puk ponizivaju, da mu se penje na ledja švaba i židov, no dali će se onda Sombor pomagjariti, ili pošvabiti, na to neka odgovara g. Bismarck, buduć on najbolje znade, šta će pruditi pruskoj.

Meni se tako čini da kako naš plemeniti grof Andrašja zidja u Beču onaj most, kojim će prusi ulizati u nutarnja ugarske, naravno da magjarisiraju slovake, rumane, ruthene i slaviane, tako ovde u Somboru naši kolovodje sve boljma krče onu stazu, kojom se po lahko uvlače u Sombor nimci i židovi. Al vele nekaje : bolje da živi švabo nego Slavian.

Jedan pulger.

S u b a t i c a , 25. Svibnja. Mi poljodilci dosta se zabavljamo na polju tu je sinokosba kopanje i oranje, ipak ni mi nećemo da o samom kruhu živimo, ako ne drugiput a ono barem nediljom zavirimo u novine, da vidimo na koju se stranu okreće sviet, pak nas onda napane i želja da i mi naše mnijenje opišemo.

Mi Subatčani nećemo da budemo gori od drugih, dakle kad se po svoj Ugarskoj danas ne radi o drugom, već o izboru poslanika Saborskog, i mi se o tom prepiremo.

Ako se opominjete mi livaci dobilismo većinu o izboru varoških zastupnikah, naravno da onda nitko nije drugo šta

mislio : već da će naša većina i o izboru magistrata vladati, al to nije po nadi izpalo. Kako se je to sgodilo, neću da iztraživam, košto ni ono : bili bolje bilo, da je sve u smislu naše većine dovršeno.

Sad se pripravljamo na izbor poslanika, mi držimo da smo u velikoj većini, ipak može se sbiti da će ispasti koji kandidat i od protivne stranke. Ja ni naše ni njihove neću da sudim, buduće mislim da ako ostanu kako su bili, onda je po nas bunjevce svejedno, postao poslanikom mah koji od četiri kandidata, jerbo o svima znamo : da za nas bunjevce ni jedan vlas nisu pogrbili, ko bi od takvih ljudi šta izčekivao u Saboru? koji kod kuće svakom prilikom odaju : da nimalko ljubavi prama svojeg jezika neimaju, koji su skroz i skroz magjari, koji su pomagali na to da se naše škole pomagjare, koji nisu nikad rieč o tom povelu, da se u varoškoj kući, već jedanput zapozna da i mi bunjevci živimo u Subatici.

Da je ovde ne kažem toliko, već samo treći dio nimačah, kako nas ima bunjevcah, vidili bi vi kako bi ovde tajča igrali, al bunjevci su strpljivi ljudi, i tako vierni vodjam svojim : da to moraju već u nebo vičuće nepravde biti, koje bi nji pokrenule, da počmu dila njihova razabirat. Naravno vodje poznaju ovo svojstvo bunjevštine, i zato tako smiono diluju naprotiv našem jeziku, i našoj vieri. Hoćel se Subatčani osvietiti, i hoćel uviditi, da ako mi sami ono što je naše zanemarimo, onda sve druge ovlaštjivamo: da ono što je naše pogaze, te škole komunalske u kojima uči katoličku diecu čifut, te škole, u kojima se bunjevačka dieca poučavaju magjarskim jezikom, da nisu našoj duši i srcu prijatne, da po njima neće kod nas viera katolička procvatat, da po njima neće kod nas prosjat sunce obraženosti to bi mogo i najprostii bunjevac uvidit. Al je naša sviest valjda okorjela ko gjon da mi sve to nevidimo i neištemo od naši vodjah da naša jezična i vierska prava na saboru obrane*) već ovi naši vodje svakim činom nastoje : da onaj duh nabožnosti koji smo od naših stari ubaštiniili, u nami uguše. Evo izveli su već dva pitanja koja su nas u pričac dovela s Nj. Excellenciom Našim Arci-Biskupom, jedno je o imenovanju kateketah gdje svaki upliv našoj glavi duhovnoj hoćemo da ukine-mo, a drugo je biranje paroha sv. Gjurjevskog. Zato jel nemožemo onog birati, koji na to nije crkvenim zakonom ovlaštjen bio, nismo htili da biramo, već smo Nj. Excellenciu nepravedno napadali. Da nije istina što kažem nebi čoviek mogo vierovati, da naši vodje misle da Bogu ugodno, i po ljude koristno dilo čine : ako nas katolike u protivnost dovadjaju s našim vrhovnim pastinom, to je po mojim shvatu, nećedno u sebi dilo, a po iskustvu veoma neplodno, i po našu varoš škodljivo. Katolik koji hoće da ostane takav, nemože ni pomislit, da bi tko mogo popom priko volje vrhovna pastira postati. Kad mu se u crkvi ni prikristiti nije slobodno kao popu bez povlastjenja biskupskog. A to bi vrlo fini pop bio, koji bi se usudio, na protiv zakona crkvena župu i iskati, taj bi baš i zavriedio, da se koja rieč sbog njega izmieni.

* Subotica, 8. Lipnja. Danas je držana redovna sidnica ovdašnjeg varošskog pridstavništva u kojoj su proštiveni i ovirovljeni zapisnici (protokol) prošlih skupštinah izmedju ostalih primedata, glavna i zamašna primetba bila je ta : što ju je jedan srbin podneo i to na onom mistu, na kojim je stajalo prilikom izbora našeg katoličkog župnika — plebanoša — inovirci t. j. oni varoški pridstavnici koji nisu rimske katoličke vire, da nemaju pravo glasovati „ovaj je reko“ da to niti se tako dokonalo, niti se moglo tako dokonati, pošto bi to vridjalo zakon i krnjilo pravo pojedinog

*) Srce nas boli, što nenalazimo toga delu u Subatici, koji bi izišao na mejdan, da isto za bunjevce u škuli i u varoškoj kući ono pravo : koje je zakon ugarski za svaku narodnost podielio, što dalje sve većma uvidjamo : da mi kao Trappiste sami za sebo kopamo grobnicu. Skoro je knjižica pod naslovom „Jedna Rič bunjevcima“ izdata u Subatici. Mnogo im dobra kaže i zato bi bilo vriedno da je Subatički bunjevci prouče. Ipak to je sve samo kora; jezgru jezgru mi tražimo, i želimo od poslanika Saborskog da obrani naše narodno, jezično, i viersko pravo, jel o tom živi svaki puk. Ured.

pridstavnika, i da je to tako mišljeno — kada je veliki župan tu odluku izrekao, to bi on bio još onda odmah proti takovog jednostranog dokananja svoj protest u zapisnik uložio, što je u svoje doba i prid svidocima očitovao, te stavljajući se na temelj čovičanstva, tvrdio je isti, da je i on katolik, a kako čista nauka vire kristove uči čovika dobrom i plemenitom dilo to je tvrdio; da za takav čin duhovnika može svaki pristavnik — obćinar — birati, a i svaki čovik bez razlike vire tribalobi i mogaobi od čestitog duhovnika moralnu hranu crpiti i poučnim njegovim slovom koristiti se. Napokon primetio je isti pridstavnik i tražio ne prisutne članove od desne strane, da njih zapita: edali je to sljedstveno — consequentno, kad ovdašnji Srbi zahtivaju virske svoje škole da obćina na miru ostavi, onda ova silom takove tare i pravo otina da može srpskog pravoslavnog učitelja u varoškom obćinstvu birati — a kako sad kada je pitanje o izboru katoličkog duhovnika — plebanoša — da se srbi obćinari istisnu i da nemaju pravo birati takovog popa? jeli to pravo i slaželi se to sa zdravim razumom? Ako varoška obćina napusti komunalne škole ili bar toliko spravedljiva bude, da pravoslavnim srbima ostavi na njihovu volju, neka oni biraju sebi za učitelja onoga koga oni želu i koga hoćedu, onda je isti član uviren, da ni jedan pravoslavan srbin neće želiti a ni zahtivati da rim. katoličkog popa bira, i izjavi se, da će on u tome slučaju svoju učinjenu primetbu na zapisnik, odmah povući natrag. No pošto varoško pridstavništvo ovo posljednje usvojiti nije htilo; t. j. da se komunalne škole ukinu i virmekima proglaše, ili bar toliko popusti, da pravoslavni srbi mogo sami sebi „bez sauticaja varošskog obćinstva“ učitelja birati; to se zapisnik ovom prilikom u toliko izmieni „da u buduće mogo i ne katolici obćinari po do sad uobičajenom načinu — rim. popa birati“

Iz ovoga prednavedenoga mislio bi čovik, da izmedju nas bunjevaca i pravoslavnih Srba ovde kakovog ne sporazumljenju ima? i da mi izmedju sebe jedan drugim pravo gaziti i ne pravdu činiti namiruismo — što ne stoji. Svaki čestit i pošten Bunjevac kao i Srbin priznaje, da su Bunjevci i Srbi jednoga roda i plemena, jedne krvi i jednog jezika braća — pored dvi vire — po tome u interesu im leži, složni i iskreni jedni prema drugima biti, ako se tako ne budu vladali, bićedu uvek tudje sluge a ne gospodari. To pak mlogima tudjincima — a i svoga roda odpadnicima — u prilog neide i za to svakim načinom oko toga nastoje, da ove dvi grane jednoga stabla razdvoje i pocipaju, kako bi oni u mutnoj vodi ribu da lovu. Za to su i smislili najpre virske škole ukinuti, prosvitu i znanje svoga maternjeg jezika ugušiti, pa i sa biranjem popova razdraženost prouzročiti, i tako time i na taj način svoju cilj misle postignuti; ali mi braćo Bunjevci i Srbi ne slušajmo na te lažne apostole, već se uhvatimo u jedno narodno kolo, te učinimo ono što nam učiniti valja, vidićete braćo! da će onda biti naša slava i vlada.

D. J. — U Almasu, 4. Lipnja. Svaki narod bio on ma u kom stupnju obrazovanosti mora imati svojih muževa ko bi iz njega proizišli da mu u politično javnom životu prednjače. Ti muževi obično umom svojim i duševnim svojstvimi uzvišeni nad svojim sugradjanima, koima svakovrsne potrebe saznadu i svojom umnom snagom trude se da iznadju način koim se sve tegobe i smetnje što smetaju političnom i kulturnom napredku onoga naroda kome pripadaju, ili sa svim uklone ili bar ih oslabe — olakšaju. U toj plemenitoj nameri toliko oduševljenja toliko ljubavi — pokazuju da ih ništa u tom delovanju pomesti i preprediti kadro nije. A za toliko trud i požrtvovanje svoju najveću nagradu nalaze u priznanju i poverenju narodnom, i nema toga blaga koim bi ju zamenili. Narodu nije potrebe mlogo izobraženja i učeno-sti da takove ljude pozna, jer mu ništa nije tako lako kao iznaći i otčikovati prvake i dobrotvore svoje. Kao što je u narodu u velikom, tako sugradjani jednog mesta u malom čine.

Tako su Almašani 2-og Lipnja t. g. svom obšte ljubljenoj poslaniku presvetlom gospodinu barunu Josipu Rudiću mlđj. davali razne ovacije, koje jasno pokazase da je svojim držanjem na ugarskom saboru sebi neoborivo poverenje i ljubav stekao, i da žele poslanički mandat i dalje u njegove ruke dati. Gruvanje prangija, iskupljeno mnoštvo naroda bez raslike vere i narodnosti, zbor odabranih mladića na ognjevitim batovima i klicanje iz hiljada grla Eljen — Živio behu znaci koima vrsnom poslaniku svoja osećanja pokazivahu.

Ovi dosad navedeni pojavi još ne iscrpeše meru poštovanja, jer taj isti dan u veće prirediše presvitlom gospodinu poslaniku, bakljadu najotličniji ovdašnji i kunbajski građani birači kojim prilikom je naš župnik gospod. Josip Čičaki u lepom i podužem govoru ga pozdravio, na koje je g. barun istina u kratko ali osećaja punom besedom jezgrovito odgovorio propraćen od naroda oduševljenim ucklicima. Oduševljenje i radost naroda postigla je svoj vršak, kada se u toj retkoj prilici i sam sedi starac (Otac našega g. poslanika) u radosti medju svojim sugrađanima sbio.

Gledaoci i učastnici ove sjajne počasti, koje narod ovome vrsnom poslaniku učini, smatraju kao pouzdano jamstvo, da će stranka mladoga baruna prilikom izbora poslanika na ugarski sabor zacementovati, *) za to se po Almašu na sve strane ori: Eljen ifju báró Rudics József Almás kerületi követ — Živio barun Josip Rudić mlđj. Almaškog okružja poslanik.

RAZNE VISTI.

† Vjest od prerane smrti Šimuna Balenović vjestog urednika „Katoličkog Lista“ slučajno kasno je do nas dospila, ipak dosta rano da nam žalostju zalie srce. Zagrebačka Biskupia ima dosta vriedni svećenikah, koji će dostojno popuniti svećensko miesto, al Slavianstvo neima toliko učenjakah ni na svietovnom ni na crkvenom polju, da bi mogla ovaj gubitak, lahko prigorit, silna trubda i mnoge godine triebaju dok se učenost nabavi, kakvu je pokojni posidovao. Bože mili njemu podieli pokoj viečni, i pokreni srce mladićah slavianski da mu liepim podju tragom!

— Carevinsko Viće u Beču hoće na podporu poplavom oštećenih Čehah, da dade 500,000 fr. a ministarstvo neće da ograniči u podielanju zajmova bezkamatni, medju stradalih obštinah.

— One magjarske novine koje su iz sadanjeg ministarstva boka izrasle tvrde: da je u viću ministarskom gdje su i Zagrebački unioniste prisustvovali osnovan program postupanja prama Hrvatske, usljed kojeg se nadaju: da se izabrani sabor neće morat razpustat.

— N i m e i sad se sitjaju, da bi i po kupovce i prodavce koristnije bilo: da se meso ocienjiva po komadi, kako se ovi u živinčedu nalaze, što Englezi, francesi, i Rusi već oddavna čine. Kad ćemo mi dospiti do ovakog uvidjenja?

— U F r a n s u s k o m parlamentu razpravljaju zakon dužnosti obćeg vojevanja koji će se time različit od nimačkog i austro-ugarskog, što će nalagat dužnost zapovjednikom: da se postaraju o tom da se momčad nepriče u vršenju svoje kršćjanske nabožnosti. To je naravno židovskim novinarom, tern u oku, koji bi se radovali: da kršćjani sve dalje stupaju u poganluk. A nimci kad god štiju da francesi, svoju vojsku ustrojavaju, drugo šta i nemisle, već da se ova na njihovu osvetu pripravlja, mora da im sviest nije vrhu čina prošlog rata sa svim upokojena.

— S a ž a l e n j a je vriedna ona nedostojna uloga, koju igraju magjarske novine, glede izborne pobjede Hrvatske. Iz petnih žila se napinju pokazat, da su unioniste iz srca Hrvatske izrasli, dočim ih ova za podmečad smatra.

*) I mi mu izkreno želimo akoje uvjete nikidan ovde objelodanjene srdačno prihvatit. Ured.

Neopisljiva nesgoda bi po ugarsku i Hrvatsku, bila, ako gr. Lonyaija boljeg saveta nenašao bude.

— U B e č u se vanredno spori stanovništvo, Premda se ogromne kuće zidjaju neprikidno, ipak ljudi ni za novce nenalaze stana, manjkaju po najviše za siromake namijenjeni. Bilo bi dobro: da se opet rodi kakav dobrotvoran Fugger koji bi jedan red sgradah za siromake proizveo.

TRGOVINA I OBRTNOST.

Cinjenik Pešta 8. Lipnja. Od vune je prodano 2.200 mž. 110—122 fr. sridnujo i vrlo fina češljasta ponajviše u nimačku i francusku odnesena.

CINA RANE. Pešta, 10. Lipnja. Čisto žito banat. dj. mž.: 81 fnt. 6 fr. 20—30 n. 87 fnt. 6 fr. 90—95 n. tisansko, peštansko stol.-biogr. 81 fn. 6 fr. 25—35 n. 87 fn. 6 fr. 95 n. — 7 fr. bačvansko 81 fn. 6 fr. 20—30 n. 84 fn. 6 fr. 65—75 n. Raž 78—79 fn. 3 fr. 60—65 n. Ječam 66—68 fn. 2 fr. 70—90 n. Zob 45—48 fn. 1 fr. 80—90 n. Kokuruz mir. 4 fr. 10—20 nov. Proja 82 fn. 3 fr. 50—55 nov.

Visina vode dunavske.

Pešta 10-og Lipnja: 11' 5" nad 0. razto.

Požun 10-og Lipnja: 8' 11" nad 0. "

Kišo suviše — žita za sad mnoga su polegla.

Poruke urođništva

Cetinje: G. D. M. i poslidnju sam primio G. A. K. Ukoristi ćemo. — Zemun: G. V. Skoro će se objelodaniti.

MASINE ZA VRSITBU.

Koje su sad najnovieg vremena, u najznamenitijim fabrikama, za najlakše, najcelishodnije, i najjeftinije, pronadjene, mogu se uviditi, i kupiti kod podpisanog: ista mašina nepotrebuje više, od dva dobra, ili četir najlošija konja, i vrše na dan 150 veliki krsta, istrese slamu, i u slami jednog zrna nemože se najti, niti šuljka u žitu, i ima istih mašina po 400, po 500, i po 600 frt a. vr. te tako može svaki kupac kod mene po svojoj volji mašinu birati, imam takodjer, i koja ovejano zrno u djak daje, i sva je na točkovi, kao god parnjača, i od šest konja snage, košt 1850 frt a. vr.

Meni je dosad kako svaki kupac, tako i obštinska staro bečejska komisija, o njenoj dobroti i valjanom radu, pismeno svedočanstvo dala, koje svakom mogu pokazati.

Ko dakle želi takovu mašinu imati, neka se za ranije postara, jer dosad veće prilično prodato, pak se bojim da posle nobude dockan, za nabavljenje, jerbo su fabrike vrlo daleko.

Svaku mašinu koju prodam, ta se najpre kod mene mora sklopiti, i viditi da što nefali, te tako može svaki kupac siguran biti sa šnjome, i ako ranije kupi, ondak mogu mu dojt, istu pokazati namestiti, i sklopiti, to može bez brige vršitbu čekati.

Takodjer imam i dobri drljača. par po 31 frt. a. vr. plugova od samog kovanog gvoždja od 17 do 18 fr. a. vr. a kolečke 12 fr. a. vr., mašina što krune kukuruze, po 52 fr. a. vr. sečki za čovčiju snagu od 50—80 fr. a. vr. i ustrojeni sečki da može sa istim vrtlom što vršaonicu tera i sečku terati, od 120—220 fr. može dobiti i kamen kojeg će opet isto vrtlo terati, te može i mleti, imam takodjer i testeru za cepanice seći, koje opet isto vrtlo tera, može zimi 9 a leti 12 fati na dan izseći, košta 150 fr. a. vr.

Hugo Krvarics,

zemljodjelac i mašina prodavaoc u Starom-Bečeju.